हेलन केलर

लेखनः डेविड ए. एडलर

चित्रः जॉन वॉलनर

मराठी: अश्विनी बर्वे

हेलेन केलर बहिरी आणि अंध होती.

असे असूनही, तिने लहानपणापासूनच स्वतःच्या हातांनी बोलणे आणि लिहिणे शिकले.

नंतर तिने अनेक पुस्तके लिहिली आणि विविध ठिकाणी भाषणे दिली.

तिने शांतता आणि समान हक्कांसाठी लढा दिला.

तिने अनेक लोकांमध्ये आशा निर्माण केली की ते देखील त्यांची स्वप्ने पूर्ण करू शकतील.

हेलेन केलर तिच्या काळातील महान महिलांपैकी एक होती.

हेलन केलर

लेखनः डेविड ए. एडलर
चित्रः जॉन वॉलनर
मराठी: अश्विनी बर्वे

जोनाथन आणि लेआसाठी,

शाना, डेव्हिड आणि शिरा.

डी. ए. ए.

बंडखोर आत्म्यांसाठी

जे धडधडत्या हृदयाने

काहीतरी घडण्याची वाट पाहत आहेत.

जे. सी. डब्ल्यू.

अनुक्रम

१. आजार

हेलेन केलर एक लेखिका आणि वक्त्या होत्या.

त्या राष्ट्रपतींच्या मैत्रिण होत्या.

हेलेन बहिरी आणि अंध होत्या.

या आव्हानांना न जुमानता, त्यांना त्यांच्या काळातील महान महिलांपैकी एक मानले जात असे.

हेलेनचा जन्म २७ जून १८८० रोजी झाला.

तिचा जन्म अलाबामामधील एका लहान गावात झाला.

ती एक सुंदर बाळ होती, आणि अत्यंत हुशार होती.

तिने सहा महिन्यांच्या वयात बोलायला सुरुवात केली.

तिच्या पहिल्या वाढदिवसापूर्वी,

तिने चालायला सुरुवात केली होती.

पण मग, त्यांच्या दुसऱ्या वाढदिवसाच्या काही महिने आधी, हेलन आजारी पडली. ती इतकी आजारी पडली की डॉक्टरांना वाटले की ती लहान मुलगी मरेल.

हेलन वाचली, पण तिची दृष्टी आणि ऐकूण क्षमता गेली. या घटनेनंतर, हेलनचे जग अचानक अंधारमय आणि शांत झाले.

२. अंधारातून प्रकाशाकडे

हेलन केलर लोकांना बोलताना ऐकू शकत नव्हती, म्हणून तिला नवीन शब्द शिकता आले नाहीत.

तिला एकेकाळी माहित असलेले शब्दही लवकरच विसरले.

हेलनची स्वतःला व्यक्त करण्याची स्वतःची पद्धत होती.

जेव्हा ती एखाद्याला ढकलत असे तेव्हा तिचा अर्थ "दूर जा" असा होता.

जेव्हा ती एखाद्याला जवळ ओढत असे तेव्हा तिचा अर्थ "आत या" असा होता.

जेव्हा हेलन चष्मा लावण्याचे नाटक करत असे तेव्हा त्याचा अर्थ "बाबा" असा होता.

हेलनला असे जवळजवळ साठ हावभाव करायचे. तिला खूप काही सांगायचे होते, पण ती सांगू शकली नाही. कधीकधी हेलन लोकांच्या ओठांना स्पर्श करायची.

जेव्हा त्याचे ओठ हलले, तिला कळले की तो काहीतरी बोलत आहे.

पण तिला तो काय बोलत आहे ते समजत नव्हते.

हेलननेही तिचे ओठ हलवले, हात हलवले.

पण तिला माहित होते की ती प्रत्यक्षात काहीही बोलत नव्हती.

“यामुळे मला खूप राग यायचा,” हेलेनने नंतर लिहिले, “मी रागाच्या भरात लाथा मारायचो आणि ओरडायचो.” हेलेनच्या पालकांनी तिला डॉक्टरांकडे नेले. पण हेलेनला पाहण्यासाठी आणि ऐकण्यासाठी काहीही करता आले नाही. म्हणून त्यांनी हेलेनसाठी शिक्षक शोधण्यास सुरुवात केली.

टेलिफोनचा शोध लावणारे अलेक्झांडर ग्राहम बेल यांना भेटण्यासाठी ते वॉशिंग्टन डी.सी. येथे गेले. डॉ. बेल एकेकाळी कर्णबधिरांसाठी असलेल्या शाळेत शिक्षक होते.

“त्याला माझे संकेत समजले,” हेलनने नंतर लिहिले. “मला ते समजले. मी लगेच त्याच्या प्रेमात पडले.”

डॉ. बुलॉक यांनी हेलनला शिक्षक शोधण्यास मदत केली.

३. तो जिवंत शब्द

माझ्या आयुष्यातील सर्वात महत्वाचा दिवस," हेलेनने नंतर लिहिले, "तो दिवस होता जेव्हा माझ्या शिक्षिका, अँन मॅन्सफिल्ड सुलिवान माझ्याकडे आल्या होत्या. "ते ३ मार्च १८८७ होते. तेव्हा हेलेन सहा वर्षांची होती.

हेलेनच्या पहिल्या धड्यात, ॲनने तिच्या हाताच्या तळहातावर बोटांनी छापलेले अक्षर वापरले. तिने हेलेनच्या तळहातावर D-O-L-L (बाहुली) लिहिले, नंतर तिला तिची बाहुली दिली. पण हेलेनसाठी तो फक्त एक खेळ होता.

तिला माहित नव्हते कीतिच्या तळहातावर 'बाहुली' हा शब्द लिहिलेला आहे. तिला माहित नव्हते की प्रत्येक वस्तूला एक नाव असते.

एके दिवशी, बाहेर फिरायला जात असताना, ॲन आणि हेलेन एका पाण्याच्या पंपाजवळ आले. ॲनने हेलेनचा एक हात पाण्यात बुडवला. मग तिने हेलेनच्या दुसऱ्या तळहातावर "W-A-T-E-R" लिहिले. अचानक, हेलेनला समजलेॲन तिला काय शिकवण्याचा प्रयत्न करत होती.

तिला जाणवले की प्रत्येक
गोष्टीलाएक नाव असते. त्या
दिवशी हेलन अनेक नवीन शब्द
शिकली. त्या रात्री, पहिल्यांदाच,
हेलन केलर एका 'नवीन' दिवसाची
आतुरतेने वाट पाहत होती.

४. प्रेम आणि आशा

हेलेनने शेकडो, नंतर हजारो नवीन
शब्द शिकले. अशाप्रकारे, तिने
स्वतःच्या हातांनी बोलणे आणि
ऐकणे शिकले.

१९०० मध्ये हेलन रॅडक्लिफ कॉलेजमध्ये गेली. ॲन सुलिव्हन तिच्या शेजारी बसली. वर्गात जे काही सांगितले जायचे ते ती हेलनला सांगायची. हेलन कॉलेजमध्ये असताना तिने "द स्टोरी ऑफ माय लाईफ" लिहिले. तिचे काम जगभर वाचले जात असे.

कागदावरील खुणा स्पर्श करून ती वाचायला शिकली. अंधांसाठी बनवलेल्या या खास लिपीला ब्रेल म्हणतात. हेलन दहा वर्षांची असतानाती बोलायला शिकली. तिला किंवा इतरांना येणारे आवाज तिला ऐकू येत नव्हते. म्हणून ती कधीही स्पष्टपणे बोलायला शिकली नाही.

हेलेनने नंतर इतर पुस्तके लिहिली.तिने संपूर्ण अमेरिकेत प्रवास केला.ती जिथे जिथे जायची तिथे हजारो लोक तिला ऐकण्यासाठी येत असत.

हेलनने युरोप आणि जपानलाही भेट दिली. हेलनने महिला हक्क मोर्चांमध्ये भाग घेतला. तिने कामगार आणि गरिबांच्या गरजांबद्दल लिहिले.

दुसऱ्या महायुद्धादरम्यान आणि नंतर, हेलनने युद्धात अंध आणि बहिरे झालेल्या सैनिकांना भेट दिली. हेलनने त्यांच्यात आशा निर्माण केली की ते देखील पूर्ण आणि आनंदी जीवन जगू शकतील.

हेलेन केलरने तिला सांगितले की ती
आनंदी आहे कारण तिचे चांगले
मित्र आहेत आणि करण्यासारख्या
मनोरंजक गोष्टी आहेत.

१९६४ मध्ये, राष्ट्राध्यक्ष लिंडन जॉन्सन यांनी
हेलेन यांना त्यांच्या उत्कृष्ट कार्याबद्दल
राष्ट्रपती स्वातंत्र्य पदक प्रदान केले.

१ जून १९६८ रोजी हेलेन यांचे निधन झाले. ही बातमी ऐकताच जगभरातील लोकांना अश्रू अनावर झाले. असे लोक होते ज्यांना ती पाहू शकत नव्हती, ज्यांना ती ऐकू शकत नव्हती. पण जे तिच्यावर प्रेम करत होते, आणि हेलेन केलर देखील त्यांच्यावर प्रेम करत होती.

महत्वपूर्ण तिथी

२७ जून १८८० - हेलन केलरचा जन्म अलाबामामधील टस्कुम्बिया येथे झाला.

फेब्रुवारी १८८२ - हेलन एका आजारामुळे अंध आणि बहिरी झाली.

मार्च १८८७ - हेलनची भेट अॅन सुलिवानशी झाली.

१९०० - हेलन रॅडक्लिफ कॉलेजमध्ये विद्यार्थिनी झाली. तिने अमेरिकन फाउंडेशन फॉर द ब्लाइंडसाठी काम करण्यास सुरुवात केली.

२० ऑक्टोबर १९३६ - अॅन सुलिवान यांचे निधन.

१९६४ - हेलन केलर यांना राष्ट्रपती पदक स्वातंत्र्य प्रदान करण्यात आले.

१ जून १९६८ - हेलन केलर यांचे निधन.

डेव्हिड ए. एडलर हे सचित्र चरित्रांच्या मालिकेचे लेखक आहेत. डॉ. मार्टिन लूथर किंग ज्युनियर यांच्यावरील त्यांच्या लोकप्रिय कार्यानंतर हे त्यांचे दुसरे पुस्तक आहे. ते न्यू यॉर्क राज्यात त्यांच्या कुटुंबासह राहतात.

जॉन वॉलनर

डेव्हिड ए. ॲडलर यांच्या सचित्र चरित्रांसह डझनभर बालपुस्तकांचे चित्रण केले आहे. ते मेनमध्ये राहतात.द हॉर्न बुकने हेलेन केलरच्या या सचित्र पुस्तकाचे कौतुक केले आणि लिहिले, "सोपी भाषा आणि जिवंत चित्रे हेलेनच्या जीवनाचा आणि कामगिरीचा मूलभूत आढावा देतात."